

ارزیابی توزیع فضایی و نقش محیط در وقوع جرم سرقت در مناطق چهارگانه شهر کرمان

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۶/۱۰/۱۵

تاریخ دریافت: ۱۳۹۶/۵/۱۷

بهنام مغانی رحیمی،^۱ محسن پورخسروانی،^۲ مهدی خداداد^۳

از صفحه ۱۱۷ الی ۱۳۸

چکیده

زمینه و هدف: جرم یک پدیده نامناسب اجتماعی است که پیامدهای منفی اقتصادی و اجتماعی زیادی به همراه دارد. برای کنترل جرم در کشور، شناسایی ریشه‌های وقوع جرم از اهمیت زیادی برخوردار است. آمار نشان می‌دهد عوامل مهمی در بروز جرم نقش دارند که یکی از مهم‌ترین آنها، عوامل محیطی است. عوامل محیطی، زمینه‌ساز انواع مختلفی از جرایم می‌باشد که یکی از مهم‌ترین آنها جرم سرقت می‌باشد. هدف اصلی این تحقیق، بررسی و شناسایی عوامل مؤثر بر سرقت در شهر کرمان در سال ۱۳۹۵ می‌باشد که در چهار منطقه بررسی شده است.

روش‌شناسی: این پژوهش، از نوع مطالعات تحلیلی - توصیفی و در جمع‌آوری اطلاعات از روش‌های کتابخانه‌ای، اسنادی (استفاده از اسناد، اطلاعات و آمار دستگاه‌ها و سازمان‌ها) و پیمایشی استفاده شده است و تهیه نقشه و تجزیه تحلیل اطلاعات نیز با استفاده از نرم افزار GIS انجام شده است.

یافته‌ها: دلایل اصلی سرقت در شهر کرمان؛ بیکاری، فقدان یا کمبود مراقبت‌های پلیسی، موقعیت مکانی، بافت کالبدی - محیطی و عامل زمان می‌باشد.

نتایج: با تحلیل‌های فضایی به‌دست آمده در پژوهش حاضر مشخص شد که جرم سرقت بیشتر در حواشی کرمان اتفاق می‌افتد. البته در بعضی از مناطق مرکزی و بافت قدیم نیز به دلایل محیطی - کالبدی، وقوع این جرم زیاد است. بیشترین وقوع جرم سرقت از جمله سرقت خودرو به ترتیب در مناطق چهار، یک، سه و دو اتفاق افتاده است.

واژه‌های کلیدی

جرم، سرقت، سیستم اطلاعات جغرافیایی (GIS)، شهر کرمان.

۱- استادیار بخش جغرافیا و برنامه ریزی شهری دانشگاه شهید باهنر کرمان (نویسنده مسئول)

Behnam_m1955@yahoo.com

۲- استادیار بخش جغرافیا و برنامه ریزی شهری دانشگاه شهید باهنر کرمان pourkhosravani@uk.ac.ir

۳- کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی، دانشگاه گلستان، گرگان khodadadmehdi91@yahoo.com

مقدمه

همزمان با پیشرفت‌های بشر و گسترش بی‌رویه شهرنشینی و ایجاد مشکل در تأمین مایحتاج اولیه، بروز جرایم نیز در اغلب کشورها، از جمله ایران افزایش یافته است. توزیع ناعادلانه امکانات، باعث بروز شکافی وصف‌ناپذیر در میان مردم گردیده است، به طوری که همچنان فقیر، فقیرتر و ثروتمند، ثروتمندتر می‌گردد. جوامع فقیر و گرفتار معضلات اقتصادی، اکثراً بی‌سواد و بُعد خانوار آنها نیز بیشتر می‌باشند و به دلیل فقر فرهنگی و مالی، افراد این جوامع قادر نیستند که خلاء موجود را برطرف نمایند. بنابراین، درصد انجام جرائمی از قبیل؛ آدم ربائی و سرقت بر می‌آیند که این طرز تفکر اکثراً در افراد نوجوان و جوان بیشتر می‌باشد. خصوصاً در بین اقشار محروم به صورت انتقام جوئی و ستیزه جویی و لذت از گناه پدید می‌آید. بنابراین باید معتقد بود که از عوامل و علل بروز جرم در میان افراد نوجوان و جوان هر جامعه، تبعیض، فقر مالی و فرهنگی است که در دراز مدت موجب انحراف و انحطاط گردیده و جامعه را به طرف ناامنی و ارتکاب انواع مختلف جرم سوق می‌دهد (مغانی، ۱۳۸۹: ۱۵). زندگی اجتماعی انسان تحت حاکمیت قواعد اجتماعی است. اگر ما از قواعدی که بعضی انواع رفتار را در زمینه‌های معینی به‌عنوان رفتارهای مناسب و رفتارهای دیگر را به‌عنوان رفتارهای نامناسب تعریف می‌کنند پیروی نمی‌کردیم. فعالیت‌هایمان دستخوش هرج و مرج می‌گردید. آرزوی به‌دست آوردن آنچه که متعلق به دیگری است ویژگی عمومی نوع انسان نمی‌باشد. حسادت داشتن نسبت به اموال دیگران ناشی از تأکیدات فرهنگی است که همچنین موجب دزدی می‌شود. سرقت یک پدیده منحصر به عصر جدید نیست. سرقت اموال شخصی در سراسر تاریخ مدرن شناخته شده است. جرایم علیه اموال را باید به‌صورت طیفی از رفتار مجرمانه در نظر گرفت که شامل جرایم حرفه‌ای، سارقین بانک، اختلاس‌کنندگان و غیره می‌شود. به هر حال واقعیت این است که متجاوزین به اموال از روش‌های غیرقانونی برای سلب مالکیت ثروت مادی دیگران به نفع خود استفاده می‌کنند (آتش‌پور و همکاران، ۱۳۷۶: ۲۹).

یک شهر از دو عنصر اصلی توده‌های ساختمانی و فضا تشکیل شده است توده‌های ساختمانی تمام مکان‌های مسقف را شامل می‌شوند. این مکان‌ها دارای کاربردهای گوناگون از قبیل مسکونی، تجاری، اداری و خدماتی و غیره هستند. فضا، تمام مکان‌هایی که دارای سقف نیست را شامل می‌شود. بنابراین شبکه معابر، پارکینگ‌های رو باز، پارک‌ها، فضای سبز داخل محدوده ساختمان‌ها و غیره جز فضای شهری محسوب می‌شوند. شکل‌گیری بافت یک شهر به‌طور مستقیم با شبکه معابر آن شهر ارتباط دارد، به‌طوری‌که این بافت‌ها متأثر از شکل‌گیری خیابان‌ها در داخل شهر است. مطالعه شکل و نقشه شهرها می‌تواند ما را به بسیاری از علل وقوع جرم که در ارتباط با محیط شهری می‌باشد راهنمایی نماید. از بررسی شبکه معابر شهری در بافت‌های قدیم می‌توان نتیجه گرفت که این بافت‌ها با تراکم کنونی جمعیت و همچنین کاربری‌های امروزی همخوانی ندارند مشخصه‌های بسیاری مانند عدم دسترسی مطلوب در این بافت‌ها از جمله عوامل مؤثر در وقوع جرم می‌باشند. با این‌که در بافت‌های جدید شهری تعداد جرائم از بافت‌های قدیمی کمتر است، ولی وقوع بعضی از جرائم دیگر مانند سرقت به دلیل عبور و مرور وسایل نقلیه غیربومی افزایش می‌یابند. در فرآیند کشف سرقت عوامل مختلفی از جمله عوامل سازمانی و فردی و غیره مؤثرند و چنانچه این فرآیند با تفکر و شیوه صحیح و اصولی انجام شود قطعاً در مراحل مختلف هریک از عوامل تأثیرات خاص خود را خواهند داشت. بدون شک جرائمی مانند سرقت، علاوه بر تشدید احساس ناامنی در سطح جامعه افکار عمومی را نیز در خصوص عملکرد پلیس خدشه‌دار می‌سازد، بنابراین اهمیت و ضرورت تحقیق بیش از پیش احساس می‌گردد. اکنون این پرسش مطرح می‌گردد که ریشه‌ها و علل بنیادی سرقت کرمان را در کجا باید جست و جو کرد؟ در ساختار اجتماعی و اقتصادی این شهر؟ در ساختار کالبدی و شرایط محیطی؟ یا موارد دیگر؟

بیان مسأله

وقوع جرم در جامعه امروزی اجتناب‌ناپذیر به‌نظر می‌رسد. به همین جهت مکان‌های محتمل وقوع جرم و برنامه‌ریزی در جهت تأمین امنیت آن مکان، همواره از

مهم‌ترین مسائلی است که ذهن مسئولان ایمنی و انتظامی را به خود مشغول داشته است. با توجه به عناصر پیش‌گفته تردیدی نیست که مناطق شهری، جرم‌خیزترین و از همین رو ترس‌آفرین‌ترین مکان‌ها به‌شمار می‌روند که با توجه به آن پژوهش‌های زیادی به ترس از جرم در مناطق مناطق شهری توسط محققین در نقاط مختلف دنیا صورت می‌گیرد (امیری، ۱۳۹۵: ۸). بررسی‌ها نشان می‌دهد برخی از فضاهای شهری به‌دلیل ویژگی‌های کالبدی، اجتماعی و اقتصادی‌شان، میزان یا نرخ بزهکاری بیشتری دارند و برعکس، برخی از فضاها مانع و بازدارنده ارتکاب جرایم در درون خود هستند. نکته در خور توجه شناسایی کانون‌های جرم‌خیز و تحلیل مشکلات کالبدی، خصوصیات فرهنگی و اجتماعی ساکنان و کاربران یا استفاده‌کنندگان از این فضاهاست، تا بدین طریق بتوان به اتخاذ سیاست‌ها و تدابیر لازم برای کنترل بزهکاران پرداخت (کلانتری و همکاران، ۱۳۸۹: ۲). به‌طور کلی از دهه ۱۹۹۰ علاقه و توجه فزاینده به پژوهش‌های مربوط به مکان و جرم در محافل علمی جهان صورت گرفته است که پیشرفت‌های فنی و راهیابی به پژوهش‌های کاربردی در جغرافیا به‌ویژه به کارگیری نرم‌افزارهای سیستم اطلاعات جغرافیایی (GIS) در تحلیل فضایی جرایم از بُعد مکانی (شهری و روستایی)، نقش مؤثری در ارتقاء سطح کیفی و شناخت علمی ابعاد مسأله داشته است.

در ایران میزان سرقت در سال‌های اخیر سیر صعودی داشته است، به‌طوری‌که بعد از مواد مخدر، سرقت دومین جرم عمده محسوب می‌شود. به‌عبارت دیگر سرقت به عنوان یک آسیب اجتماعی دارای علل اجتماعی است که باید آن را شناخت و در جهت حذف زمینه‌های اجتماعی مساعد برای ابتلای افراد حرکت نمود. این تحقیق به دنبال عوامل اجتماعی مؤثر بر میزان سرقت است تا از این طریق بتواند سهم هر یک از متغیرهای مستقل را شناسایی و تعیین نماید (آتش‌پور و همکاران، ۱۳۷۶: ۳۰). مطابق با ماده ۶۵۲ قانون مجازات اسلامی، هرگاه سرقت مقرون به آزار باشد و یا سارق مسلح باشد به حبس از ۳ ماه تا ۱۰ سال و شلاق تا ۷۴ ضربه محکوم می‌شود. آنچه روشن است اینک؛ جرم سرقت در سال‌های اخیر سیر صعودی

داشته و تنها مختص کرمان نیست. رئیس کل دادگستری استان کرمان بیان کرد: ۱۰ جرم نخست استان کرمان شامل: سرقت، ضرب و جرح، تهدید، توهین به اشخاص، نگهداری مواد مخدر، تخریب، حمل مواد مخدر، صدمات ناشی از تصادف، کلاهبرداری و خیانت در امانت است. در سال گذشته ۲۵ هزار و ۳۴۱ فقره پرونده با موضوع سرقت، ۱۷ هزار و ۳۲۸ پرونده ضرب و جرح و ۱۰ هزار و ۶۲۴ پرونده تهدید در دادسراهای کرمان بررسی شده است (سایت خبری دانا، استان کرمان، ۱۳۹۴). لطمات روحی، جسمی و مالی که به مال باختگان وارد می‌شود حتی بعد از کشف و دستگیری سارق یا سارقان، تا مدت‌های مدیدی رفع نخواهد شد. بروز احساس دلهره و ناامنی و ترس شدید از اساسی‌ترین، تأثیرات سرقت محسوب می‌شود. از آنجا که سرقت، نه تنها به نظام مالی افراد مال باخته بلکه به اقتصاد و روان جامعه نیز لطمات جبران‌ناپذیری وارد می‌کند، پیشگیری از وقوع آن و رسیدگی و کشف آن در حیطه‌ی مسئولیت و وظایف عمومی ناجا و بالاخص پاسگاه‌ها، کلانتری‌ها و مأموران آگاهی است (هاتفی‌اردکانی، ۱۳۸۱: ۸۳). بسیج و مشارکت مردم نیز در این امر می‌تواند راهگشا باشد.

مبانی نظری پژوهش

امنیت از اساسی‌ترین نیازهای بشر است و قدمتی به اندازه عمر بشر دارد و دولت‌ها برای تأمین این نیاز اساسی، همواره امنیت را اولویت اول سیاست‌های خود قرار داده و برای کسب، حفظ و گسترش آن تلاش می‌کنند (محمدی و همکاران، ۱۳۹۳: ۸). شهرها به مثابه یک واقعیت پیچیده، در ابعاد مختلف دارای خصیصه‌ها، توانمندی‌ها، مشکلات و تنگناهای متعدد و متنوعی می‌باشند که بزهدکاری از جمله مسایل و مشکلات اکثر شهرهای امروز است. مسئله‌ای که بشر با همه قدرت، مهارت و ابتکار خود، هنوز نتوانسته است در مبارزه با آن پیروز شود و از میزان و انواع مختلف آن بکاهد (کلانتری و همکاران، ۱۳۹۳: ۸۰). از اینرو با گسترش کالبدی و جمعیتی شهرها میزان جرم و جنایت نیز به میزان قابل توجهی افزایش یافته است. آنچه روشن است، بعضی مکان‌ها به دلیل ویژگی‌های کالبدی و محیطی و همچنین

خصوصیات اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی ساکنین آن، امکان و فرصت بیشتری برای وقوع جرم دارند. برعکس بعضی مکان‌ها مانع و بازدارنده فرصت‌های مجرمانه هستند و همین امر موجب شده است تا در دو دهه گذشته سیاستمداران و محققان به مکان و زمان جرم جهت کنترل و جلوگیری از بروز جرم توجه ویژه‌ای نشان دهند (مگان،^۱ ۲۰۰۴: ۱۲). بی‌شک برخی مکان‌ها به دلیل ساختار کالبدی خاص و همچنین ویژگی‌های اجتماعی، اقتصادی ساکنان آن امکان و فرصت بیشتری برای وقوع جرم دارند، در نقطه مقابل برخی مکان‌ها مانع و بازدارنده، فعالیت‌های مجرمانه هستند. همچنین امر موجب می‌شود تا بزهکاران در انتخاب محل بزهکاری خود به دنبال کم‌خطرترین و مناسب‌ترین فرصت‌ها و شرایط مکانی برای ارتکاب عمل مجرمانه باشند (کلانتری و توکلی، ۱۳۸۶: ۷۵).

برحسب تئوری مناطق جغرافیایی بزهکاری، بیشترین تبهکاری شهر مربوط به کیفیات شهرسازی است تا بر اثر خود شهرنشینی. بدین سان احتمالاً مناطق بزهکاری در شهر وجود دارد (گسن، ۱۳۷۴: ۱۱۶). پیشگامان مکتب اکولوژی شهری شیکاگو همه مسائل اجتماعی از جمله میزان جرایم را در تفاوت‌ها و خصیصه‌های مکانی جستجو می‌کردند (شکویی، ۱۳۷۳: ۱۵). بررسی روابط میان شهر و شهرنشینی و بزهکاری نیز در اواسط سده نوزدهم شدیداً مورد توجه واقع شد. دانشمندانی نظیر دورکیم، زیمل، و وبر بر بررسی تأثیرات روانشناسی و اجتماعی شهرنشینی ناشی از انقلاب صنعتی پرداختند. هسته اصلی تحلیل اجتماعی این دانشمندان مبتنی بر ارتباط بین اندازه جامعه و درجه اخلاقی آن بود. دورکیم عقیده داشت که بین افزایش جرایم و افزایش جمعیت رابطه مستقیمی وجود دارد (سلطانی، ۱۳۷۴: ۱۲). به عقیده ورت نیز، شهرنشینی نتایجی از قبیل افزایش جمعیت، افزایش تراکم، با هماهنگی یا اختلاف جمعیت را در پی دارد که خود باعث پیامدهای اجتماعی و روان‌شناسی در زندگی شهری می‌شود (کانکس،^۲ ۱۹۹۳: ۵۸).

1 - Meagan

2- Konx

ایجاد امنیت یک فرآیند پیچیده و متأثر از عوامل مختلفی می‌باشد و می‌بایست تمامی بخش‌های آن باهم بررسی و کنترل گردد و لذا بررسی تمامی ابعاد و جوانب آن نیازمند هماهنگی و همکاری تمام بخش‌های مختلف مسئول در مسائل شهری و قوای اجرایی با یکدیگر و بکارگیری تکنولوژی روز جهان به‌ویژه IT می‌باشد. ابزارهای زیادی برای تحلیل و نمایش مجموعه داده‌های مربوط به جرائم وجود دارند اما نرم‌افزارهای GIS با توجه به قابلیت‌هایی که دارند می‌تواند یک خروجی دیداری تولید کنند که ترکیبی از مجموعه داده‌های مختلف را در یک خروجی معنی‌دار ارائه نماید (رفعیان، ۱۳۸۶: ۵). در طی ۶۰ سال بعد پیشرفت‌های خوبی در این زمینه حاصل شد به طوری که نقشه‌های منطقه‌ای و ناحیه‌ای از جرایم فراهم شده بود. در طی ۳۰ سال گذشته افرادی چون برانتینگهام^۱ در سال ۱۹۷۵، کرو^۲ در سال ۱۹۸۱ فابی^۳ و هریسدر سال ۱۹۸۰ در آثار و نوشته‌های خود با ورود به بحث تراکم بزهکاری در محدوده‌های خاص شهری، تحلیل محدوده‌های جرم‌خیز را مطرح کردند (منینگ^۴، ۲۰۰۸: ۵۵). سال ۱۹۸۰ هزینه تکنولوژی‌های کامپیوتری به‌منظور بسط و توسعه صنعت نرم‌افزاری و متعاقباً استفاده از آن مقرون به صرفه نبود. پیشرفت در سیستم‌های عملکردی، ذخیره الکترونیکی داده‌ها و توسعه نرم‌افزارهای کامپیوتری، موجب کاهش هزینه سخت‌افزاری شده و باعث شد تا تکنولوژی GIS به طور گسترده و اساسی به عرصه‌های جدیدی از جمله امور پلیسی و کاهش جرم وارد شود (وانگ^۵، ۲۰۰۸: ۶۵). (65: 2008).

پیشینه پژوهش

اولین مطالعات جغرافیایی جرم و جنایت در شهرها به شیوه عملی از نیمه اول قرن نوزدهم و با بهره‌گیری از اندیشه‌های بوم‌شناسی اجتماعی با کارهای کتله و گری آغاز شد. این روند به وسیله محققین مکتب بوم‌شناسی اجتماعی شیکاگو در اول

-
1. Brantyngham
  2. Crowe
  3. Fabia
  4. Manning
  5. Wang

قرن بیستم با پژوهش افرادی چون شاو و مک کی ادامه یافت. اما از چند دهه قبل و به ویژه از دهه پایانی قرن بیستم تا به امروز و به موازات رشد شتابزده شهرنشینی در اکثر کشورهای جهان و افزایش بی رویه نرخ بزهکاری در این کشورها، توجه و علاقه فزاینده‌ای نسبت به بررسی‌های مکانی جرایم شهری شکل گرفت و همین امر موجب شد دیدگاه‌های جدیدی در این زمینه مطرح شود و ابزارهای تحلیل فضایی بزهکاری توسعه یابد (کلانتری، ۱۳۸۰، ۸۰).

مایز^۱ (۲۰۰۱)، در رساله دکتری در دانشگاه تگزاس با عنوان ساختارهای معین در ترس از جرایم به بررسی این موضوع پرداخته است. نتایج این تحقیق نشان از تأثیرگذار بودن فضاهای شهری بر روی جرایم و احساس امنیت شهروندان دارد. اکرم‌ن و موری^۲ (۲۰۰۴)، در پژوهشی با استفاده از سیستم اطلاعات جغرافیایی (GIS) به تحلیل علل جرم در شهر لیما و بررسی روابط آن با مشخصات جمعیت-شناختی و زیست‌محیطی شهر پرداختند و به این نتیجه رسیدند که مشخصات دموگرافیک، استفاده از زمین و خصوصیات زیست‌محیطی شهر با جرم مرتبط است. زونگ و همکارانش^۳ (۲۰۱۱)، در پژوهشی الگوهای جرم را در مناطق متروپلیس (شانگهای) با استفاده از GIS مورد ارزیابی قرار دادند و به این نتیجه دست یافتند که میدان‌ها کانون‌های جرم خیز شانگهای هستند و جرایم بتدریج با فاصله گرفتن از این میدان‌ها کاهش پیدا می‌کنند و در بخش مرکزی شهر افزایش می‌یابد.

صادقی (۱۳۸۷)، در کتابی با عنوان جرائم علیه اموال و مالکیت به تشریح کامل موازین حقوقی سرقت پرداخته است. ایشان شدت آزار را در تحقق این جرم شرط ندانسته و تهدید را نیز نوعی آزار روحی تلقی کرده‌اند. از سویی وارد شدن آزار به مال باخته شرط تحقق این جرم نیست. احمدی (۱۳۸۳)، در تحقیقی با عنوان تأثیر عوامل انتظامی مؤثر بر سرقت‌های مسلحانه بانک‌ها در شهر تهران بزرگ عوامل انتظامی پیشگیرانه استقرار پلیس با سلاح گرم در داخل بانک و هم چنین استفاده از

1 . Mays

2 . Ackerman & Murray

3 . zhong

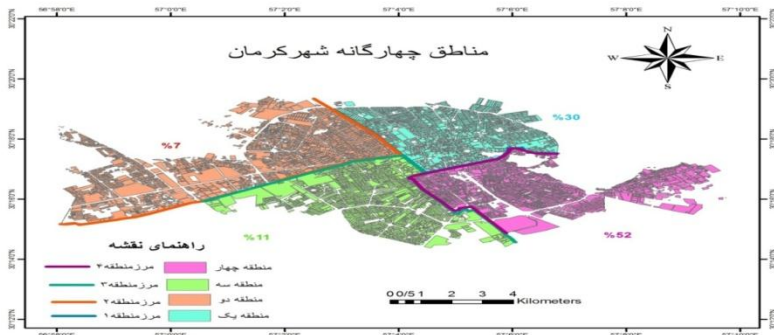

افسران با تجربه و مؤثرترین عوامل حفاظتی در بانک‌ها، راه‌اندازی سیستم‌های الکترونیکی و آژیر خطر و دوربین مداربسته را بررسی می‌کند. حبیب‌زاده (۱۳۸۵)، در کتابی با عنوان سرقت در حقوق کیفری ایران به تبیین و توضیح سرقت مقرون به آزار از ابعاد حقوقی پرداخته است در این کتاب مصادیقی که تهدید می‌تواند علیه آن‌ها انجام شود جان، مال، عرض و ناموس دانسته شده است. خلعتبری (۱۳۸۴)، در کتابی با عنوان سرقت‌های مسلحانه به تشریح اصول جرم‌یابی و برخی راهکارهای پیشگیری از این جرم پرداخته است. شمعی و همکاران (۱۳۹۲)، در پژوهش خود به تحلیل فضایی جرائم شهری در مناطق ۲۲ گانه شهر تهران پرداخته‌اند. در این پژوهش روابط متقابل جرائم با میزان تراکم جمعیت مورد بررسی قرار گرفته است. نتایج این تحقیق نشان می‌دهد که بیشترین جرم در تهران، جرم سرقت است و به لحاظ پراکندگی بیشترین جرم به ترتیب در مناطق سه، چهار و ۱۲ اتفاق افتاده است. الگوی توزیع و پراکندگی جرائم نیز از تراکم جمعیت پیروی می‌کند. محسن-زاده هریس و فرجی‌راد (۱۳۹۳)، در پژوهشی به تحلیل فضایی توزیع جرم در مناطق دهگانه شهر تبریز با استفاده از مطالعات کتابخانه‌ای، اسنادی و پیمایشی از طریق ابزار پرسشنامه و مصاحبه از بین جامعه آماری زندانیان شهر تبریز در زمستان ۱۳۹۲ با تعداد ۴۱۲۹ نفر و با انتخاب نمونه آماری ۲۹۱ نفر از طریق فرمول کوکران، مطالعه و نتایج حاصله تحلیل شده است. یافته‌های پژوهش پراکنش و شدت جرم در مناطق شهر را مشخص نموده و نشان داد که نوع غالب جرم به علت در مسیر ترانزیت بودن جرایم مواد مخدر بوده و منطقه شش به علت در حاشیه بودن و مسایل اجتماعی و فرهنگی آن و هشت به علت در مرکز بودن و داشتن تراکم کالبدی و جمعیتی، دارای بیشترین و مناطق یک و چهار با ویژگی‌های خاص خود دارای کم‌ترین میزان و شدت جرم بوده‌اند.

روش‌شناسی پژوهش

در جمع‌آوری اطلاعات نیز از روش‌های کتابخانه‌ای، پیمایشی و اسنادی (جمع‌آوری اطلاعات از سازمان‌ها، ادارات) استفاده شده است. این تحقیق کاربردی بوده و روش

تحقیق نیز، توصیفی-تحلیلی است. در تجزیه و تحلیل اطلاعات جهت تحلیل مکانی از GIS بهره گرفته شده است. قلمرو این پژوهش مناطق چهارگانه شهر کرمان و زمان پژوهش نیز مربوط به سال ۱۳۹۵ می باشد. این نقشه میزان وقوع جرم سرقت و پراکندگی آن را در هر منطقه نشان می دهد.

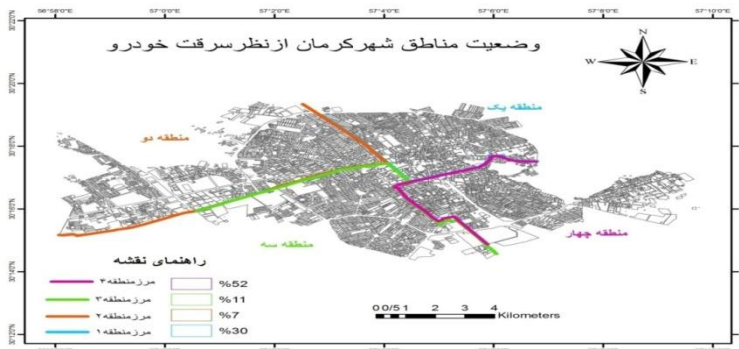

شکل ۱- مناطق چهارگانه شهر کرمان و درصد جرم سرقت خودرو در آنها

یافته های پژوهش

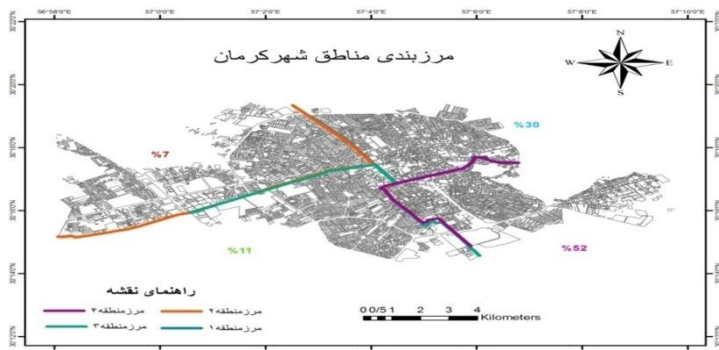
امروزه در بررسی های جهانی این نکته به اثبات رسیده است که مجرمین در انتخاب مکان و زمان جرم، مکان ارتکاب جرم را به خوبی و با دقت در نظر می گیرند (رحیمی، ۱۳۸۵: ۵). لذا این امر جرم شناسان را متقاعد کرده که پراکنش فضایی جرم در مناطق مختلف شهر تصادفی نیست. بنابراین تلاش در جهت شناخت مکان های وقوع جرم و علل بروز آن بسیار حائز اهمیت است. از این رو با توجه به اهمیت و تأثیر مکان در ایجاد، تعداد و نوع جرائم، در ذیل به بررسی و مقایسه جرم سرقت مناطق چهارگانه شهر کرمان پرداخته شده است. بسیاری از رویکردهای نوین به روند فیزیکی ارتکاب توجه می کنند (کلارک، ۲۰۱۰: ۷۶). بلافاصل پیدایش موقعیت جرم یا علل ماقبل بزهکاری نظیر وسوسه ها، موقعیت ها و عدم حمایت کافی از آماج جرم مرتبط بوده و در جستجوی راه هایی است که فرصت های جرم زا و وسوسه های ارتکاب جرم را کاهش داده یا حذف نماید (کلارک و گلداشتاين، ۲۰۰۷: ۶۱). پیشگیری

وضعی رویکردی است که بدون توجه به شخصیت مجرم، تلاش برای اصلاح آن و یا حذف تمایلات مجرمانه، صرفاً به دنبال کاهش فرصت‌های مجرمانه است. تمرکز آن بر محیط‌هایی است که جرم در آنجا محقق می‌شود، نه بر کسانی که مرتکب جرم می‌شوند (کرنیش، ۲۰۰۷: ۱۵۲). این نوع پیشگیری با تحلیل شرایطی که موجب ارتکاب انواع جرایم می‌شود، در پی تغییر مدیریت و محیط است به طوری که رفتار مجرمانه مشکل‌تر، خطرناک‌تر و دارای توجیه‌پذیری کمتری شود.

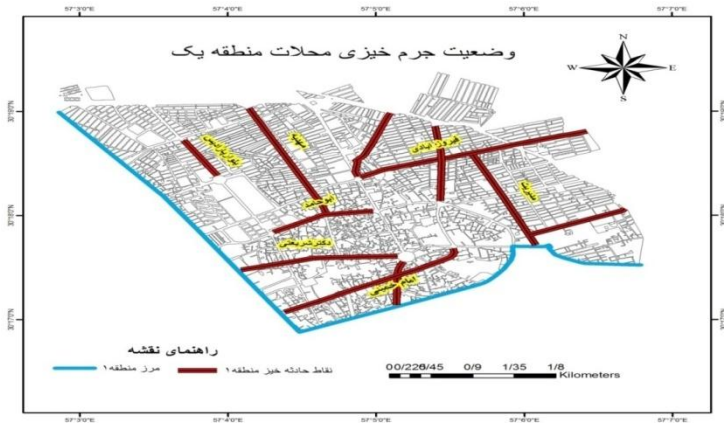
شکل ۲- وضعیت جرم سرقت خودرو در مناطق چهارگانه شهر کرمان

یکی از جرائم مورد بحث در میان جرائم، جرم سرقت می‌باشد که نسبت به سال‌های گذشته ۵ درصد کاهش داشته است. در سال ۹۴ نیز کاهش ۱۲ درصدی وقوع جرم سرقت را شاهد بوده‌ایم از جمله سرقت خودرو ۱۵ درصد و وسایل داخل آن ۹ درصد نسبت به سال‌های گذشته کاهش داشته است. حدود ۴۵ درصد سرقت‌های شهر کرمان سرقت: موتورسیکلت، خودرو و لوازم داخل خودرو است که اغلب، فراوانی وقوع جرم آن در خیابان است که این سرقت‌ها بیشتر در مناطق حاشیه‌نشین و بافت قدیم و در سایر نواحی شهر کرمان به وقوع پیوسته است.

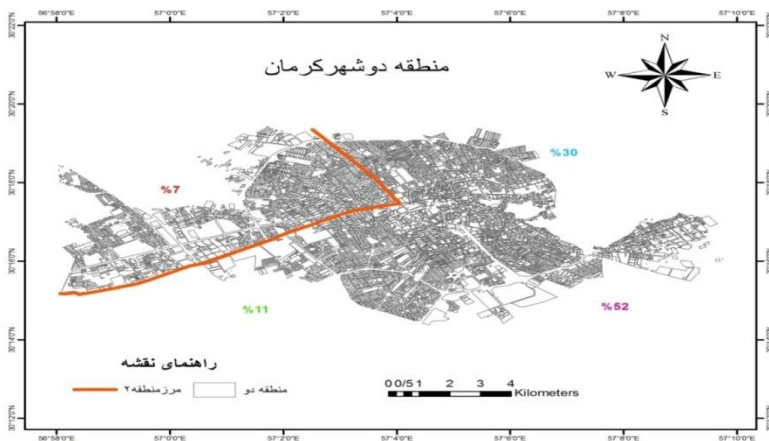
شکل ۳- مرزبندی مناطق چهارگانه شهر کرمان

نقشه شماره ۳ نشان می‌دهد که جرم سرقت به‌ویژه سرقت خودرو هیچ حد و مرزی نمی‌شناسد و فراتر از مرزهای یک شهر و یا کشور اتفاق می‌افتد. بنابراین ساکنان نواحی شهر کرمان به خصوص مناطق حاشیه‌نشین و بافت قدیم که اغلب در جنوب شهر ساکن شده‌اند، برای بهتر زندگی کردن و امرار معاش خود و همچنین به خاطر مشکلات و کمبودهایی که در این مناطق وجود دارد، دست به جرم سرقت در تمام نقاط شهر به خصوص مناطق چهار و یک می‌زنند که این مناطق عمدتاً بخش‌های حاشیه‌نشین هستند. بر طبق گزارشات و آمار، جرائم مربوط به انواع مختلف سرقت در کرمان رو به کاهش است. بنا به گفته ماموران آگاهی، بیشتر مجرمان ساکن جنوب شهر کرمان و حتی نقاط دیگر بوده اما در مناطق و نواحی مختلف شهر کرمان دست به سرقت می‌زنند. از کل جرائم مربوط به سرقت در شهر کرمان، ۵۲ درصد آن در مناطق حاشیه‌نشین و ۳۰ درصد آن در بافت قدیم و بقیه در نواحی دیگر شهر کرمان اتفاق افتاده است. به عبارتی ۸۲ درصد از جرائم سرقت خودرو، در مناطق حاشیه‌نشین و بافت قدیم شهر کرمان به وقوع پیوسته که رقمی قابل تأمل و بحث برانگیز است.

شکل ۴- وضعیت جرم خیزی محلات منطقه یک شهر کرمان

منطقه یک، شامل بافت قدیم شهر می‌باشد، ساکنان این منطقه برای امرار معاش دست به سرقت می‌زنند. قدیمی بودن بافت و وجود کوچه‌های تنگ و باریک، سبب شده که نیروی انتظامی در راستای تأمین امنیت با مشکل مواجه شود. دست‌یابی کوچه‌ها از مسیرهای مختلف، نبود دید مناسب در ابتدا تا انتهای کوچه‌ها، وجود نقاط کور فراوان و غیره سبب مخفی شدن متهمان در نقاط کور می‌شود و در صورت رویت نیز از مسیرهای مختلف امکان فرار برای آن‌ها میسر می‌باشد. لذا محدود کردن سطوح دسترسی در این محلات و تصحیح هندسی معابر در امر پیشگیری و کنترل جرائم مفید به نظر می‌رسد. با تهیه نقشه‌های مکانی از وقوع جرائم سرقت مشخص شد که مکان‌یابی برخی از ایستگاه‌های نیروی انتظامی در شهر کرمان منطبق بر نقاط آلوده به جرم سرقت خودرو نیست. به‌عنوان مثال در بلوار پارادیس، فیروزآباد، مهدیه و ابوحامد نظارت پلیسی کم بوده و یا هیچ‌گونه ایستگاه نیروی انتظامی وجود ندارد، در صورتی که ۳۰ درصد کل جرم سرقت خودرو شهر کرمان در این محلات صورت می‌گیرد و لذا پیشنهاد می‌شود بعضی از ایستگاه‌ها به نقاط جدید منتقل شوند تا بتوان نظارت و پیشگیری را با دقت بیشتری انجام داد.

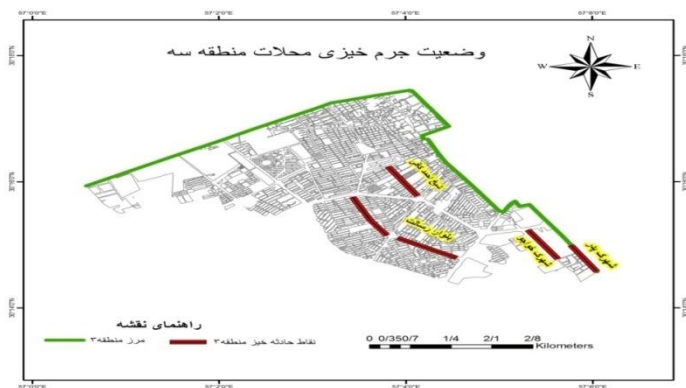

شکل ۵- منطقه دو شهر کرمان

منطقه دو با هفت درصد کمترین جرم مربوط به سرقت را به خود اختصاص داده است. منطقه دو، منطقه‌ای شلوغ و پر رفت‌وآمد است و اکثر مناطق آن در مرکز شهر قرار دارد و ایستگاه‌های پلیس و نظارت پلیس نیز بیشتر است. همچنین افراد مرفه در این مناطق زندگی می‌کنند که نسبت به سایر مناطق، درصد وقوع سرقت کمتری دارد. عوامل دیگری که در کاهش جرم سرقت از جمله سرقت خودرو منطقه دو مؤثر است می‌توان به عوامل زیر اشاره کرد:

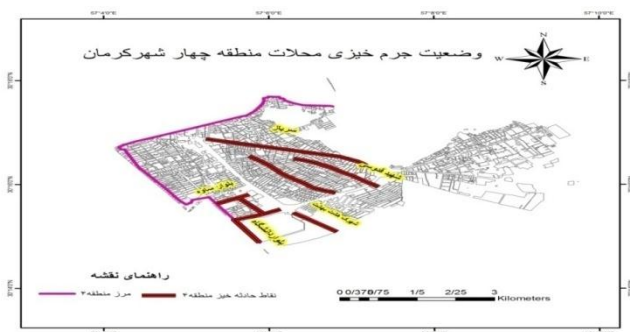
- روشنایی مناسب منطقه دو: به علت واقع بودن در مرکز شهر از تاریکی کمتری برخوردار است. روشنایی مناسب باعث می‌شود که رفت‌وآمد بیشتر شده و این امر باعث کاهش جرم سرقت می‌گردد.

- خدمات‌رسانی و امکانات بیشتر این منطقه نسبت به سایر مناطق

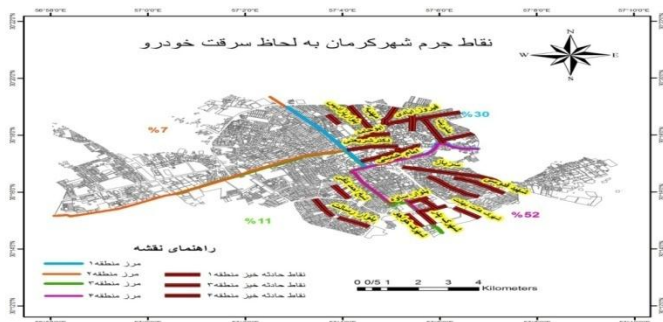
شکل ۶- نقاط داغ جرم سرقت خودرو در منطقه سه

منطقه سه نیز به دلیل همجواری با منطقه چهار که یک منطقه حاشیه‌نشین است، دارای مشکلات و معضلات فراوانی در حوزه‌ی سرقت خودرو می‌باشد. افراد حاشیه‌نشین و مهاجرینی که در این مناطق سکونت گزیده‌اند به دلیل عدم آشنایی با هیچ‌گونه حرفه و شغلی جذب مشاغل اقتصادی و اجتماعی شهر نشده، بنابراین سرقت و دیگر جرائم را جهت تأمین معاش خود برگزیده‌اند. این افراد به دلیل مشکلاتی چون بیکاری، فقر، داشتن مشاغل کاذب، مسکن نامناسب و غیره دست به سرقت می‌زنند.

شکل ۷- نقاط داغ جرم سرقت خودرو در منطقه چهار

آنچه روشن است این است که بیشترین درصد وقوع سرقت از جمله سرقت خودرو با ۵۲ درصد مربوط به منطقه ۴ می باشد که در جنوب شهر واقع شده و افراد آن حاشیه نشین هستند. عدم نظارت مؤثر و مداوم پلیس در نقاط جرم خیز (خیابان سرباز، بلوار ساوه، شهرک هشت بهشت، شهرک خواجه) و وضعیت کالبدی نامناسب و تراکم بیش از حد، بیکاری، فقر، مسکن نامناسب، بی سواد بودن افراد، مشاغل کاذب، نبود تأسیسات و خدمات شهری، عدم آشنایی با حرفه و شغل، بُعد گسترده خانوار و غیره از جمله عواملی هستند که به نظر می رسد در این مسئله مؤثر باشند. این مناطق نیز دارای مشکلات جدی و مهمی از نظر کالبدی و کاربری اراضی از جمله عدم تعادل ساختاری در زمینه هایی چون کوچکی قطعات اراضی، ابعاد کم منازل، کیفیت پایین مصالح، نبود شبکه معابر استاندارد و غیر فنی بودن اکثر ساخت و سازها است. در این مناطق تراکم جمعیت، بُعد گسترده خانوار، بارتکفل و رشد طبیعی جمعیت نسبت به سایر مناطق شهر بالاتر است. این مسائل باعث ایجاد مشکلاتی از جمله ناهنجاری های اجتماعی، سرقت، اعتیاد، بی سواد، عدم ارتباط با سایر نقاط شهری شده است. به طوری که مشکلات کالبدی این مناطق زمینه ی مناسبی را جهت وقوع انواع جرائم به ویژه انواع سرقت از جمله سرقت خودرو فراهم ساخته است.

شکل ۸- نقاط داغ جرم منطقه چهار به لحاظ سرقت خودرو

نقشه شماره ۸، نشان می دهد که بیشترین وقوع جرم سرقت از جمله سرقت خودرو به ترتیب در مناطق چهار، یک، سه و دو اتفاق افتاده که علت افزایش سرقت خودرو

در مناطق چهار و یک را می‌توان بافت فرسوده، بیکاری، فقر، تبعیض طبقاتی، مسکن نامناسب، تراکم، بُعد گسترده خانوار، نبود امکانات و تاسیسات شهری، عدم حضور و نظارت پلیس، عدم آشنایی با حرفه و شغلی، مشاغل کاذب و غیره دانست که با خدمات‌رسانی و ایجاد اشتغال و سامان‌دهی مناطق حاشیه‌نشین و بافت قدیم می‌توان قسمتی از آن را حل و فصل کرد.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف اصلی این تحقیق، بررسی و شناسایی عوامل مؤثر بر سرقت در شهر کرمان در سال ۹۵ می‌باشد که در چهار منطقه بررسی شده است. نتایج حاصل از مطالعات اقتصادی-اجتماعی و کالبدی بیانگر وجود معضلات و مشکلات فراوانی است که به ترتیب گریبان‌گیر نواحی مناطق چهار، یک، سه و دو به‌ویژه مناطق چهار و یک می‌باشد. مانند؛ بلوار ساوه، خیابان سرباز، شهرک خواجه، فیروز آباد که بیشترین جرائم مربوط به سرقت در این مناطق به وقوع پیوسته که دلایل آن را می‌توان چنین بیان نمود. در این مناطق عمدتاً بافت قدیم و حاشیه‌نشین می‌باشند و ساکنان آن اغلب مهاجرینی هستند که از دیگر نقاط به‌ویژه از روستاها در این مناطق سکونت یافته‌اند. تعداد اندک افراد تحصیل کرده، فقر فرهنگی بعضی از نواحی این منطقه را روشن می‌کند. بیشتر ساکنان این مناطق غیر بومی هستند. حاشیه بودن و بافت روستا-شهری، یکی از ویژگی‌های این نواحی است. بنا بر علت‌شناسی صورت گرفته، جرم سرقت در این شهر ناشی از پنج عامل:

- ۱- بیکاری ۲- فقدان یا کمبود مراقبت و نظارت پلیس ۳- موقعیت مکانی ۴- بافت کالبدی-محیطی ۵- عامل زمان می‌باشد. در پژوهش مورد بررسی ۵۲ درصد جرائم ارتكابی در سکونتگاه‌های غیررسمی و حاشیه‌ای رخ داده است. گسترش شهرنشینی و رشد جمعیت سبب شد تا شهرها به‌ویژه شهرهای بزرگ به عنوان مقصد مهاجرت‌های روستایی، مهاجرت‌های وسیع و گسترده‌ای را جذب خود کنند.
- بیشتر مهاجران که توانایی مالی و اقتصادی سکونت در محدوده رسمی شهر و پرداخت هزینه مسکن را نداشتند، برای تأمین سرپناه خود به‌ویژه در شهرهای بزرگ

به نقاط غیررسمی و حاشیه شهرها روی آوردند که بالطبع مشکلات فراوانی نیز به دنبال این مهاجرت ایجاد خواهد شد. فقر، بیکاری، نبود مسکن مناسب، نبود امکانات و تجهیزات رفاهی، تراکم بیش از حد و ..... زمینه‌های مناسبی را جهت افزایش بزهکاری‌های اجتماعی از جمله سرقت و به ویژه سرقت خودرو را در مناطق حاشیه‌نشین فراهم ساخته است. همان‌طور که بیان شد بیشترین جرائم مربوط به سرقت از میان مناطق چهارگانه شهر کرمان مربوط به منطقه چهار می‌باشد که اغلب مناطق حاشیه‌نشین هستند. به‌طوری‌که اغلب مجرمان در محلاتی چون شهرک خواجه، بلوار ساوه، خیابان سرباز، شهرک جماران زندگی می‌کنند که این محلات در منطقه چهار واقع هستند. این افراد با شرایط فرهنگی و اقتصادی سختی روبرو هستند و مشکلات زیادی را به دوش می‌کشند. بیکاری، فقر، تراکم جمعیت و غیره زمینه‌های مناسبی را جهت افزایش بزهکاری از جمله سرقت خودرو و وسایل داخل آن را در مناطق حاشیه‌نشین فراهم ساخته است. حدود ۹۳ درصد از جرائم سرقت به ویژه سرقت خودرو و وسایل داخل آن در بافت قدیم و حاشیه به وقوع پیوسته (مناطق ۱، ۳، ۴) که از دلایل آن می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- ۱- بیکاری ۲- فقر ۳- بافت فرسوده ۴- تراکم زیاد ۵- مهاجرت ساکنین اصلی و سکونت مهاجرین افغانی ۶- کمبود فضای سبز ۷- بافت کالبدی نامناسب (کوچه‌های تنگ) ۸- بُعد گسترده خانوار. یکی دیگر از مهم‌ترین عامل وقوع جرم سرقت را می‌توان بی احتیاطی مردم و اهمیت ندادن شهروندان و اطلاعات کم آن‌ها و عدم آگاهی آن‌ها نسبت به وقوع جرم دانست. در این زمینه همسایه‌ها می‌توانند در کاهش وقوع جرم نقش مهمی داشته باشند.

پیشنهادها

با تهیه نقشه‌های مکانی از وقوع جرائم سرقت مشخص شد که مکان‌یابی برخی از ایستگاه‌های نیروی انتظامی در شهر کرمان منطبق بر نقاط آلوده به جرم سرقت نیست. به‌عنوان مثال در بلوار پارادیس، فیروزآباد، مهدیه و ابوحامد نظارت پلیسی کم بوده و یا هیچ‌گونه ایستگاه نیروی انتظامی وجود ندارد، در صورتی که ۳۰ درصد

کل جرم سرقت شهر کرمان در این محلات صورت می‌گیرد و لذا پیشنهاد می‌شود بعضی از ایستگاه‌ها به نقاط جدید منتقل شوند تا بتوان نظارت و پیشگیری را با دقت بیشتری انجام داد.

- پایش مستمر پلیس
- پیشگیری اجتماعی (خود مردم از اموال خود محافظت کنند)
- سازمان‌های دولتی و مردم و آموزه‌های دینی نیز می‌تواند در جهت پیشگیری از وقوع سرقت مؤثر باشد به شرط این که کنترل رسمی و غیررسمی صورت گیرد و پلیس صرفاً به تنهایی نمی‌تواند از وقوع جرم جلوگیری کند بلکه باید یک مشارکت همگانی صورت گیرد.
- آموزش خانوارها و آشنا ساختن آنان با ترفندهای سارقان (به نظر می‌رسد در این راستا و در جهت آگاهی مردم، صدا و سیما می‌تواند نقش مهمی ایفا کند)
- حل مشکلات اقتصادی خانوارها
- حل مسئله بیکاری، مسکن، جلوگیری از مهاجرت
- پیشگیری و مهار اعتیاد
- توزیع عادلانه ثروت و امکانات
- اصلاح و بهبود کالبدی مناطق حاشیه نشین
- استفاده از نیروهای مردمی و بسیج جهت کنترل و نظارت بیشتر بر محلات
- رسیدگی بیشتر به محلات حاشیه نشین و بافت قدیم
- ایجاد بستر مناسب جهت مشارکت مردم در پیشگیری از جرم

منابع

- آتش‌پور، حمید(۱۳۷۶). **نگاهی به سرقت**. تهران: اصلاح و تربیت.
- حبیب زاده، محمد جعفر (۱۳۸۵). **سرقت در حقوق کیفری ایران**. تهران: چاپ اول، انتشارات دادگستر.
- خلعتبری(۱۳۸۴). **سرقت مسلحانه به عنف**. تهران: چاپ اول، انتشارات کتاب سرای تندیس.
- دانش پژوه، منوچهر(۱۳۷۳). **شیراز**. تهران: انتشارات هیرمند.
- دانش، تاج‌زمان (۱۳۷۴). **مجرم کیست؟ جرم‌شناسی چیست؟**. چاپ ششم، انتشارات کیهان.
- رحیمی، نادر (۱۳۸۵). **بررسی توزیع فضایی جرم در شهر کرج**. پایان‌نامه دوره کارشناسی ارشد جغرافیا، دانشگاه اصفهان.
- رفعیان، مجتبی (۱۳۸۶). **نقش فناوری اطلاعات جغرافیایی GIS در کنترل و توسعه امنیت شهری**. مجموعه مقالات اولین کنفرانس شهری، آمل.
- ریموند گس (۱۳۷۰). **جرم‌شناسی کاربردی**. ترجمه مهدی کی‌نیا، چاپ اول، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
- سایت خبری دانا، استان کرمان، ۱۳۹۴.
- سلطانی، محمدعلی (۱۳۷۴). **اثرات جمعیت بر ناهنجاری‌های اجتماعی**. فصلنامه تحقیقات جغرافیایی، شماره ۲۹.
- شکوهی، حسین (۱۳۷۳). **دیدگاه‌های نو در جغرافیای شهری**. تهران: انتشارات سمت، جلد اول.
- شماعی، علی؛ قنبری، علی‌اصغر و عین‌شاهی‌میرزا، محمد (۱۳۹۲). **تحلیل فضایی جرایم شهری در مناطق بیست و دوگانه کلان‌شهر تهران**. فصلنامه پژوهش‌های راهبردی امنیت و نظم اجتماعی، سال دوم، شماره پیاپی شش، شماره دوم، پاییز و زمستان، صص ۱۳۰-۱۱۷.

- شیخ‌آوندی، داور (۱۳۷۹). **جامعه‌شناسی انحرافات**. مشهد: نشر مرندیز.
- صدیق‌سروستانی، رحمت‌الله (۱۳۸۳). **آسیب‌شناسی اجتماعی**. تهران: انتشارات آن.
- کلانتری، محسن (۱۳۸۰). **بررسی جغرافیای جرم و جنایت در مناطق شهر تهران**. رساله دکترا رشته جغرافیا، گرایش برنامه‌ریزی شهری، تهران، دانشگاه تهران.
- کلانتری، محسن و توکلی و مهدی (۱۳۸۶). **شناسایی و تحلیل کانون‌های جرم خیز شهری**. فصلنامه مطالعات پیشگیری از جرم، نشریه پلیس پیشگیری نیروی انتظامی، سال دوم، چاپ دوم.
- کلانتری، محسن؛ خواجه، شاهرخ زادولی و غلامحسینی، رحیم (۱۳۹۳). **رتبه‌بندی نواحی شهری براساس عوامل مؤثر در افزایش جرم (مطالعه موردی: نواحی منطقه ۶ تهران)**. فصلنامه مطالعات برنامه‌ریزی شهری، سال دوم، شماره ششم، تابستان.
- کی‌نیا، مهدی (۱۳۷۰). **مبانی جرم‌شناسی، جامعه‌شناسی جنایی**. انتشارات دانشگاه تهران، چاپ سوم، جلد دوم.
- کی‌نیا، مهدی (۱۳۷۴). **مبانی جرم‌شناسی**. چاپ اول، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
- گسن، ریموند (۱۳۷۴). **جرم‌شناسی نظری**. ترجمه مهدی کی‌نیا، تهران: مجمع علمی و فرهنگی مجد.
- محسن‌زاده‌هریس، بلال و فرجی‌راد، عبدالرضا (۱۳۹۳). **تحلیل فضایی توزیع جرم در مناطق دهگانه شهر تبریز**. فصلنامه جغرافیایی سرزمین، سال یازدهم، شماره ۴۱، بهار، صص ۳۱-۱۸.
- محمدی، علی؛ امیری، یاسر و جوهر، محمود (۱۳۹۳). **اولویت‌بندی وضعیت شاخص‌های امنیت اجتماعی و رتبه‌بندی استان‌های کشور از نظر سطح**

- امنیت اجتماعی با استفاده از روش تحلیل رابطه‌ای خاکستری (GRA).
فصلنامه انتظام اجتماعی، سال ششم، شماره سوم.
- مغانی، بهنام (۱۳۹۰). تحلیل جرم در مناطق هشتگانه شهر شیراز. پایان نامه دوره دکتری دانشگاه اصفهان.
  - میرمحمد صادقی، حسین (۱۳۸۷). جرائم علیه اموال و مالکیت. تهران: چاپ بیستم، انتشارات میزان.
  - ولیدی، محمد صالح (۱۳۶۹). حقوق جزایی اختصاصی. جلد اول، تهران: انتشارات امیر کبیر.
  - هاتفی اردکانی، حسین (۱۳۸۱). برخی از ویژگی‌های سرقت در یزد، خرم‌آباد و شرق تهران. مجموعه مقالات اولین همایش ملی آسیب‌های اجتماعی در ایران، تهران، انتشارات آگاه.
  - Ackerman, W. V. & Murray, A. T. (2004) Assessing spatial patterns of crime in Lima, Ohio. *Cities*, 21(5), 423-437. doi:10.1016/j.cities.2004.07.008.
  - Clarke, R. v. (2010) shoplifting, problem specific guide NO 11 problem-oriented guides for police series. washington D.C office of community oriented policing services, u.s department of justice.
  - Cornish, D. (2007) the procedural analysis of offending and its relevance for situational prevention, in *R. crime prevention studies*, vol3 .
  - Knox, Paul. (1993) *Urban social Geography*, Longman. Scientific & technical, Newyork.
  - Manning P. (2008) *The Technology of Policing: Crime Mapping, Information Technology, and The Rationality of Crime Control*, New York University Press.
  - Mays, m. (2001) *The structural determinants of fear of crime*. Phd dissertataion, thr university of texas at Arlington.
  - Meagan Elizabeth Cahill. (2004) *Geographies of Urban Crime: An Intraurban Study of Crime in Nashville . TN; Portland . OR; and Tucson .2 -197*. Vol.50, Issue 1
  - Zhong, Haidong, Jie Yin, Jianping Wu, Shenjun Yao, Zhanhong Wang, Zhenhua Lv, Bailang Yu. (2011) *Spatial Analysis for Crime Pattern of Metropolis in Transition Using Police Records and GIS: a Case Study of Shanghai, China*, *International Journal of Digital Content Technology and its Applications*. Volume 5, Number 2.